

Diplomant: Lenka Prosečová

Diplomová práce: Homegrown Stereotyping: The Shaping of Canadian Consciousness through Television Broadcasting

Vedoucí práce: Mgr. Klára Kolinská, M.A., PhD.

Oponent: Dr. Miroslav Jindra

Posudek vedoucího práce:

Diplomová práce Lenky Prosečové: Homegrown Stereotyping: The Shaping of Canadian Consciousness through Television Broadcasting je velmi cennou a kvalifikovanou studií z pomezí oborů kulturních studií, historie, politologie a teorie komunikace. Poskytuje detailní a poučenou analýzu fenoménu stereotypů a jejich utváření v historickém kontinuu vedoucímu k současné komunikační praxi, v kontextu dlouhodobého a komplikovaného formování kanadské národní a kulturní identity. Po stránce kvality zpracování tématu i vzhledem k tomu, že otázkám kanadské kultury je u nás dosud věnováno poměrně málo pozornosti, jde o práci v každém ohledu mimořádně zdařilou a přínosnou.

První část práce poskytuje stručné, ale pro daný účel zcela postačující definice stereotypizací a jejich motivačních principů. Objasňuje základní psychologické a sociologické modely jejich fungování, a zároveň si logicky a přesně připravuje půdu pro následující diskusi o národních a kulturních stereotypech Kanady. Provádí cenné a relevantní rozlišení mezi “ingroup” a “outgroup” stereotypizacemi a zavádí termín “self-stereotyping”, motivovaný potřebami vysvětlit složitost vytváření stereotypizovaného zobrazování současné kanadské skutečnosti. První část rovněž identifikuje hlavní aspekty kanadské stereotypizovanosti vycházející z historie země, tj. vztah Kanady k Velké Británii, Francii a ke Spojeným státům, a také její bezděčně přijímané vnitřní rysy, tj. tradici sociálního citění a “severskost” její geografické polohy a charakteru. Zejména část věnovaná historii anglo-francouzské dvojlomnosti Kanady a centrifugální roli frankofonní provincie Québec je zpracována s velmi pronikavým pochopením, a autorčin závěr, že: “The presence of French-speaking Quebec yet again helps the Anglophones to assert their identity against a foreign outgroup (both positively and negatively), but what is more, the secession of Quebec would likely show the fragility and vulnerability of a unified Canada. In other words, Quebec is what holds the country together.” (str. 14), v podstatě správně potvrzuje často citovaný postřeh, že nemožnost definovat kanadskou identitu je právě tím, co ji utváří, a že jediným společným rysem národa Kanadčanů je jejich etnická a kulturní rozmanitost.

Další část práce přechází k analýze nejefektivnějšího a nejlivnějšího prostředku utváření stereotypů, jakým jsou novodobá komunikační média; věnuje se charakteristice komunikačních médií v Kanadě a jejich specifikům, především pověstnému důrazu na "kanadský obsah" a takřka obrozenecky kultivující a výchovnou roli.

Třetí část práce je případovou studií, tj. analýzou i u nás uváděného kanadského televizního seriálu *Due South*, coby pozoruhodného případu komplexity vědomého budování národních a kulturních stereotypů. Stereotypy o Kanadě v *Due South* jsou vytvářeny prostřednictvím vymezování se vůči vnějšímu prostředí a sociálním skupinám (outgroups), ale jedná se vždy o stereotypy vědomě volené, ne-li přímo spoluvytvářené samotnými Kanadany, tj. sloužící, alespoň teoreticky, pozitivním cílům. Tato "snadnější" část kapitoly ovšem pouze předjímá opět velmi příhodně pojatou problematizaci kanadských stereotypů, která upozorňuje i na negativní účinky stereotypů a manipulace, které umožňují. Identifikuje zároveň i jistou jedinečnost seriálu *Due South* a důvody jeho – nejen komerčního – úspěchu: "not only does it satisfy largely the governmental requirements; it promotes distinctive Canadian features, illustrates the problematics of (self)stereotyping, and at the same time appeals massively to Canadian (and other) audiences. The series presents a multilayered approach in its treatment of "Canadiana" and its messages – often deep and thought-provoking – are hidden in a humorous and entertaining guise." (str. 62).

Práce tohoto rozsahu pochopitelně nemůže postihnout celou problematiku tvorby stereotypů a jejich projevů; autorka si je však omezení daných rozsahem dobře vědoma a sama upozorňuje na možné oblasti dalšího rozpracování. Toto vědomí jí umožňuje zhodnotit se svého jasného, dobře formulovaného záměru s úctyhodnou přesností, pochopením a znalostí.

Práce Lenky Prosečové je vysoce nadprůměrná i po stránce formální: vychází z dobré znalosti sekundárních zdrojů, má přesně daný a disciplinovaně dodržovaný metodologický postup, a je psána jazykem zcela splňujícím všechna odborná kritéria. Práce je psána v angličtině, a lehce snese srovnání s kvalitním odborným textem psaným zkušeným rodilým mluvčím.

Ze všech uvedených důvodů bez výhrad navrhuji práci Lenky Prosečové k obhajobě s navrženým hodnocením známkou VÝBORNĚ.

31.8. 2007

Mgr. Klára Kolínská, M.A., PhD.

